

Ministerstwo
Gospodarki i Pracy

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w Polsce
European Regional Development Fund in Poland

PROJEKT BLIŹNIACZY: PRZYGOTOWANIE DO WDRAŻANIA ERDF W POLSCE
CODE: PL/1B/2002/OT/03C

www.erdf.edu.pl

WYTYCZNE DO STUDIUM WYKONALNOŚCI¹

Projektu Modelowego

ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE GMINY (POWIATU, ZWIĄZKU GMIN) – NA OBSZARACH PODLEGAJĄCYCH RESTRUKTURYZACJI²

w ramach działania 3.2 ZPORR

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

¹ Opracowano na podstawie wytycznych MGIP odnośnie przygotowania studiów wykonalności projektów infrastrukturalnych w ramach ZPORR (www.zporr.mgpiops.gov.pl/ zakładka: [Studia Wykonalności projektów infrastrukturalnych w ramach ZPORR](#)).

² Projekt powstał w ramach wsparcia Niemiecko-Francuskiego Projektu Współpracy Bliźniaczej „Przygotowanie do wdrażania ERDF w Polsce” (www.erdf.edu.pl) przy współpracy z dr. Leszkiem Butowskim – ekspertem ds. projektów turystycznych.

Niniejsze wytyczne mają na celu pomóc Projektodawcy w przygotowaniu studium wykonalności do projektu modelowego „Zagospodarowanie turystyczne gminy ... (powiatu, związku gmin) - obszary podlegające restrukturyzacji”. Pomocne są również informacje zawarte we wniosku i w opisie merytorycznym tego projektu modelowego.

Zasady ogólne

Analiza powinna być wykonana w cenach stałych. Każda wielkość powinna zostać wyrażona w cenach aktualnych. Oznacza to przedstawianie wielkości w ujęciu realnym zakładając zamrożenie cen (ceny stałe). Powoduje to konieczność wyrażenia oprocentowania kredytów w ujęciu realnym (zakładając aktualną inflację).

Chcąc utrzymać konsekwentnie to założenie do wszystkich wielkości analizy podobnie należy postąpić w przypadku amortyzacji. Trzeba wówczas zastosować urealnienie nominalnych stawek amortyzacji według niżej podanych wskaźników inflacji. W celu uproszczenia obliczeń dopuszczalne jest również zastosowanie stawek nominalnych bez urealniania.

Symulacje finansowe należy przedstawić w okresie najbliższych 10 lat, ale analizą (np. obliczenia wskaźników finansowych) należy objąć okres technicznego życia projektu. Jako okres technicznego życia obiektów trwałych należy przyjąć okres 20 lat. W uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza w stosunku do urządzeń i obiektów nietrwałych można skrócić okres technicznej eksploatacji niektórych obiektów i urządzeń.

Jako rok przekazania każdego zadania inwestycyjnego do eksploatacji należy przyjąć rok następujący po roku zakończenia budowy danego zadania.

Wszystkie obliczenia wykonywane są dla całego projektu, przedsięwzięcia.

Projekcje wielkości makroekonomicznych należy przyjąć zgodnie z dokumentem sporządzonym na zlecenie MGiP pt. „*Prognoza zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski: horyzont 2006, 2010, 2013-15*”. Kluczowe zmienne zostały zamieszczone w tabelce poniżej:

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
roczny wzrost PKB [%]	4.5	4.7	4.5	4.3	4.2	4.7	4.9	5.3	5.5	5.7	5.8	5.8
inflacja CPI [%]	2.6	3.1	3.0	2.5	2.9	3.9	3.8	3.6	3.7	3.6	3.5	3.5

Struktura studium wykonalności

1. Wnioski z przeprowadzonej analizy - podsumowanie

W rozdziale tym należy umieścić skrótowy przegląd kluczowych informacji o projekcie, takich jak:

1. Cele projektu
2. Rezultaty projektu
3. Produkty projektu
4. Przewidywane nakłady inwestycyjne
5. Harmonogram realizacji projektu oraz jego trwałość
6. Wykonalność techniczna i instytucjonalna projektu
7. Beneficjenci końcowi
8. Wnioski z analizy prawnej i instytucjonalnej
9. Wnioski z analizy finansowej i ekonomicznej
10. Wpływ na polityki horyzontalne UE

Rozdział ten powinien w prosty sposób przedstawiać podstawowe wyniki studium. Winien on być zrozumiały dla osób bez specjalistycznego przygotowania.

2. Definicja projektu

W punkcie tym należy krótko opisać, co będzie przedmiotem projektu.

3. Charakterystyka projektu

3.1. Podstawowe informacje

3.1.1. Tytuł

Zagospodarowanie turystyczne gminy ... (powiatu, związku gmin) – na obszarach podlegających restrukturyzacji.

3.1.2. Lokalizacja projektu – nazwa województwa i miejscowości, w której będzie realizowany projekt. Można podać również inne informacje pomocne w lokalizacji inwestycji,

np. nad jakim akwenem, w jakim kompleksie leśnym, parku narodowym, parku krajobrazowym, w jakich górach itp. inwestycja będzie wykonywana.

3.2. Polityka rządowa, regionalna i lokalna

W pierwszej części rozdziału należy przedstawić makroekonomiczny kontekst projektu. Należy w niej nawiązać do źródłowych dokumentów, związanych z planowanym projektem. Wszystkie dokumenty źródłowe powinny być dokładnie zidentyfikowane. Należy opisać możliwie wyczerpująco wszystkie aspekty związane z polityką krajową i regionalną w kontekście realizacji projektu. W punkcie tym należy przede wszystkim wskazać na powiązanie projektu z celami NPR, ZPORR (cele ogólne i szczegółowe), strategii rozwoju regionalnego województwa, a także celami strategii rozwoju turystyki w województwie (jeśli istnieje).

W drugiej części rozdziału należy odnieść się do lokalnych dokumentów strategicznych, takich jak: Plan Rozwoju Lokalnego, strategia rozwoju gminy, strategia rozwoju powiatu, wieloletni plan inwestycyjny, strategia rozwoju turystyki w gminie/ powiecie/ związku gmin. Można również wskazać na powiązanie projektu z wybranymi aktami prawnymi i innymi dokumentami ważnymi z punktu widzenia realizacji projektu.

3.3. Potencjał położenia geograficznego

W rozdziale należy zawrzeć kluczowe aspekty związane z rozwojem turystyki na danym terenie (gmina, powiat, województwo) w kontekście uwarunkowań fizyczno-geograficznych. Należy przedstawić walory turystyczne występujące na danym terenie, ze szczególnym uwzględnieniem walorów dla turystyki aktywnej. Można wykorzystać różne kryteria podziału np. walory naturalne i antropogeniczne – historyczne i współczesne; walory wypoczynkowe, krajoznawcze, specjalistyczne lub inne.

Ponadto, należy określić obszar oddziaływania projektu, a także uzasadnić miejsce jego realizacji z punktu widzenia rozwoju lokalnego, również w kontekście występowania walorów turystycznych i największego natężenia ruchu turystycznego.

W przypadku terenów zagrożonych marginalizacją można określić przyczyny i miary trwałej peryferyzacji obszarów. W części tej można również podać cechy społeczno-ekonomiczne wynikające ze specyfiki położenia geograficznego (np. odizolowanie od ośrodków rozwoju gospodarczego), sytuację społeczno-gospodarczą, gęstość zaludnienia. Poza tym, powinno

się określić położenie i odległość od najbliższych ośrodków (obiektów) prowadzących podobną działalność.

3.4. Potencjał społeczno-gospodarczy

W rozdziale należy przeprowadzić analizę najważniejszych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru, ze szczególnym uwzględnieniem czynników uzależnionych od turystyki oraz czynników warunkujących jej rozwój.

Zaliczono do nich: poziom bezrobocia, wykształcenie ludności, dochody ludności, wiek mieszkańców, poziom infrastruktury społecznej i technicznej, dostępność komunikacyjna, wizerunek obszaru w świadomości turystów, przedsiębiorczość mieszkańców, zaangażowanie kapitału zewnętrznego, dywersyfikacja zatrudnienia, w tym udział sektora usług, stan środowiska naturalnego, zagrożenia patologiami, w tym stopień przestępczości.

3.5. Zidentyfikowane problemy

Punkt ten powinien zawierać opis i analizę problemów, które dotyczą bezpośrednich i pośrednich beneficjentów, w tym opis powiązań pomiędzy problemami, a badaną analizą otoczenia projektu. Następnie należy przeprowadzić w tym punkcie selekcję tych problemów, które projekt ma rozwiązać lub przyczynić się do ich rozwiązania.

3.6. Logika interwencji

3.6.1. Cele projektu – oddziaływanie

Oddziaływanie – długofalowe konsekwencje zrealizowanego produktu, wykraczające poza natychmiastowe efekty dla beneficjentów końcowych.

W punkcie tym należy opisać długoterminowe korzyści, jakie staną się udziałem miejscowości/ gminy w wyniku realizacji projektu np. wzrost liczby turystów, wzrost wykorzystania miejsc noclegowych, powstanie nowych podmiotów gospodarczych działających w turystyce i w innych sektorach, poprawa rentowności podmiotów już działających, utworzenie nowych trwałych miejsc pracy.

Wskaźniki oddziaływania projektu muszą być zgodne z celami działania zawartymi w Uzupelnieniu ZPORR. Wskaźniki oddziaływania (jeśli to tylko możliwe) powinny być

przedstawione w ujęciu liczbowym. Można do tego wykorzystać wybrane wskaźniki predefiniowane w generatorze standardowego wniosku dla ZPORR.

3.6.2. Komplementarność z innymi działaniami/programami

Projekt zgłaszany do realizacji może stanowić element szerszego przedsięwzięcia. W punkcie tym należy przedstawić działania komplementarne. Dotyczy to zarówno powiązań z projektami realizowanymi ze środków krajowych, jak i unijnych, czy innych zagranicznych, które w jakikolwiek sposób są komplementarne z proponowanym projektem lub mogą mieć wpływ na jego realizację.

3.6.3. Rezultaty

Rezultaty można zdefiniować jako korzyści, jakie wynikną dla beneficjentów bezpośrednio po zakończeniu projektu w związku ze zrealizowanymi działaniami.

W punkcie tym należy przedstawić informacje na temat rezultatów, które zostaną osiągnięte dzięki realizacji projektu. np. liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury w pierwszym roku działalności, liczba osób korzystających z wypożyczalni sprzętu turystycznego, liczba miejsc pracy powstałych bezpośrednio po zakończeniu projektu. Rezultaty te powinny być przedstawione w ujęciu liczbowym. Można do tego wykorzystać również wybrane wskaźniki predefiniowane w generatorze standardowego wniosku dla ZPORR.

3.6.4. Produkty

Produkt jest to bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia mierzony konkretnymi wielkościami.

W punkcie tym należy przedstawić należy dobra powstałe, bądź pozyskane w ramach projektu, i które po zakończeniu wdrażania projektu przełożą się na rezultaty opisane w poprzednim punkcie np. długość utworzonych-zmodernizowanych szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych, konnych, wodnych, narciarskich), powierzchnia terenów

umożliwiających uprawianie aktywnych form turystyki, zakupiony i zainstalowany sprzęt turystyczny i inne. Produkty muszą zostać przedstawione w formie skwantyfikowanej

3.7. Analiza instytucjonalna

Punkt ten powinien zawierać informację na temat:

- beneficjentów końcowych projektu oraz problemów ich dotyczących,
- innych instytucji zaangażowanych w realizację projektu, włącznie z podziałem odpowiedzialności,
- innych organizacji, na które realizacja projektu będzie miała oddziaływanie,
- ewentualne powiązanie z innymi podmiotami,

W projektach modelowych tego typu nie przewiduje się wybierania inżyniera kontraktu. Zaleca się, aby beneficjent końcowy funkcję tę pełnił samodzielnie. W punkcie tym należy również wskazać, kto stanie się właścicielem inwestycji finansowanej ze środków EFRR po jej zakończeniu. Poza tym punkt ten zawiera dwa podpunkty:

3.7.1. Wykonalność instytucjonalna projektu. Status prawny beneficjenta

W punkcie tym należy dokonać opisu stanu aktualnego beneficjenta końcowego (czyli gminy powiatu lub związku komunalnego). Można odnieść się do zadań j.s.t. w zakresie wspierania rozwoju turystyki, sprawdzić strukturę organizacyjną i przygotowanie personelu odpowiedzialnego za realizację projektu. Przeanalizować lokalne akty prawne, mogące mieć wpływ na wykonanie projektu.

Trzeba również przedstawić opis wdrażania projektu, jego harmonogram, procedury przetargowe oraz inne istotne informacje. Należy także podać działania (jeśli takie występują), które powinny wypełnić inne organizacje w celu wykonania produktów, otrzymania rezultatów oraz osiągnięcia celów (oddziaływania).

Podpunkt ten powinien przede wszystkim odpowiedzieć na pytanie: *Czy beneficjent posiada zdolność organizacyjną do wdrożenia projektu ?*

3.7.2. Trwałość projektu

Ponieważ każdy z projektów finansowanych ze środków EFRR musi funkcjonować w okresie długoterminowym, w podpunkcie tym należy opisać kto będzie ponosił koszty związane z utrzymaniem i eksploatacją inwestycji.

Beneficjent jest również zobowiązany do pozostania właścicielem produktów projektu przez co najmniej 5 lat od chwili zakończenia jego realizacji. Należy więc określić sposób zarządzania i eksploatacji majątku, który powstanie dzięki realizacji projektu.

Podpunkt ten powinien przede wszystkim odpowiedzieć na pytanie: *Czy beneficjent posiada zdolność organizacyjną i finansową do utrzymania projektu ? Kto będzie zarządzał projektem w ciągu co najmniej 5 lat od chwili realizacji projektu ?*

3.8. Analiza prawna wykonalności inwestycji

Należy opisać kwestie prawne związane z realizacją projektu. Sprawdzić stan formalno-prawny nieruchomości (gruntów i obiektów), przy wykorzystaniu których projekt będzie realizowany. Trzeba również poddać weryfikacji dokumenty warunkujące wykonanie inwestycji tj. pozwolenie na budowę, pozwolenie wodno-prawne (jeśli występuje), uzgodnienia z odpowiednimi służbami i inne.

4. Analiza techniczna i/lub technologiczna

4.1. Ocena techniczna

W punkcie tym należy dokonać opisu i oceny charakterystycznych cech zastosowanych technologii budowy i wyposażenia obiektów i urządzeń, a także przedstawić alternatywne warianty technicznego osiągnięcia celu projektu.

Techniczne cechy i rozwiązania przestrzenne oraz funkcjonalne mogą dotyczyć:

- parametrów technicznych projektowanych urządzeń i obiektów;
- przestrzennego wytyczenia szlaków i innych obiektów np. parkingów;
- przedstawienia sposobu zasilania obiektów w niezbędne media;
- znaczących elementów technicznych, takich jak szczególnie ważne rozwiązania architektoniczne, konstrukcyjne, albo specjalistyczne wyposażenie np. wyposażenie ratownicze, nawigacyjne, sygnalizacyjne;
- oceny dostosowania wyposażenia i jego tempa zużycia do celów (należy uwzględnić np. warunki pogodowe i klimatyczne w jakich będzie następowała eksploatacja);
- maksymalnej liczby użytkowników – chłonność i pojemność (środowiska i urządzeń).

4.2. Opis stanu aktualnego

W przypadku tworzenia nowych elementów infrastruktury należy określić dotychczasowy sposób zaspakajania danej usługi. Należy opisać wszelkie utrudnienia z tego wynikające, a także stopień zaspokożenia (lub jego brak) w zakresie analizowanych usług.

W przypadku modernizacji istniejących elementów infrastruktury należy podać opis stanu technicznego obiektu. Powinno się również ocenić stopień zużycia oraz funkcjonalność obecnej infrastruktury.

Podajemy również:

- cechy fizyczne: długość szlaków wg poszczególnych ich rodzajów, powierzchnia terenu zabudowanego, powierzchnia budynków, kubatura budynków, powierzchnia terenów niezabudowanych, powierzchnia innych urządzeń i obiektów;
- liczba użytkowników (na dzień, sezon, rok) i maksymalna pojemność obsługa urządzeń.

4.3. Opis alternatywnych wariantów, analiza opcji

W podrozdziale należy określić alternatywny wariant, inną wielkość elementów infrastruktury, inną liczbę użytkowników, inną metodę osiągnięcia celu. Należy określić również, jakie byłyby efekty zaniechania inwestycji. Ważne jest wzięcie również pod uwagę kosztów odbiorców związanych z alternatywnym położeniem obiektów (np. w innej miejscowości lub gminie).

W studium należy przedstawić tylko wnioski z analizy.

5. Analiza rozwoju sektora turystyki na danym obszarze (gminie, związku gmin, powiecie) – ze szczególnym uwzględnieniem turystyki aktywnej

W rozdziale tym należy dokonać analizy stopnia rozwoju turystyki – ze szczególnym uwzględnieniem turystyki aktywnej – na danym obszarze. Trzeba w tym celu uwzględnić dane dotyczące wielkości ruchu turystycznego, jego struktury, sezonowości, stopnia wykorzystania infrastruktury do turystyki aktywnej, bazy noclegowej, cen za usługi turystyczne, ocen zaspokożenia potrzeb turystów itp.

5.1. Ocena usługi związanej z przedsięwzięciem

Należy określić efektywność dotychczasowych działań inwestora oraz opisać przewidywany plan świadczenia usługi ze szczególnym uwzględnieniem:

- jakości, zakresu i standardu usługi,
- dostosowania usługi do potrzeb rynku pracy i miejscowych usługodawców,
- poziomu przygotowania i zaangażowania pracowników, sposobu rekrutacji, wysokości

wynagrodzenia.

6. Analiza finansowa

Analiza finansowa dotyczy badania zmian przepływów pieniężnych inwestora w zakresie analizowanej usługi. W przypadku nowych inwestycji prowadzonej przez inwestora (nowej usługi) w stanie aktualnym należy założyć zerowe wartości. Analiza finansowa powinna m.in. wykazać: rentowność projektu, wymagania w zakresie finansowania zewnętrznego, przychody z opłat od użytkowników oraz przepływy finansowe związane z projektem. W rozdziale tym powinien znaleźć się również rachunek zysków i strat, który ma udzielić odpowiedzi na pytanie, czy projekt charakteryzuje się „znaczącym dochodem netto”.

6.1. Nakłady inwestycyjne na realizację projektu

W punkcie tym należy przedstawić szczegółowy harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji projektu. Należy również określić źródła szacunków (np. kosztorys inwestorski, przetarg, oferty potencjalnych wykonawców, doświadczenia inwestora, ceny katalogowe).

6.2. Źródła finansowania projektu

W punkcie tym należy określić szczegółowe źródła finansowania przedsięwzięcia – środki własne, w tym kredyty, środki pochodzące z dotacji EFRR, inne publiczne środki krajowe, inne środki. W przypadku współfinansowania projektu przy udziale kredytu bankowego należy określić podstawowe parametry kredytów: oprocentowanie (określić czy stałe, czy zmienne), okres kredytowania, okres karencji, prowizja, rodzaj spłat (miesięcznie, kwartalnie, rocznie). Należy także przedstawić ocenę możliwości finansowych inwestora oraz przedstawić wnioski z analizy zdolności inwestycyjnej inwestora. Należy pamiętać o konieczności zachowania stałych proporcji udziału środków z różnych źródeł finansowania we wszystkich okresach realizacji projektu (dotyczy to przede wszystkim udziału środków z EFRR).

6.3. Program sprzedaży. Kalkulacja przychodów

Należy przedstawić plan przychodów ze sprzedaży oraz pozostałych przychodów operacyjnych w okresie eksploatacji inwestycji przy założeniu kontynuowania działalności (stan przed) bez realizacji inwestycji (wariant bazowy) oraz, jeśli projekt generuje przychody, przy założeniu realizacji inwestycji, wraz z kalkulacją i założeniami towarzyszącymi kalkulacji (stan po). Wariant bazowy może również ujmować prognozę zmian parametrów inwestycji np. w wyniku dekapitalizacji majątku. Wówczas inwestycja ma na celu zapobieganie

dekapitalizacji. Kalkulacja powinna zakładać wyłącznie wzrost przychodów związanych z oddaniem do użytku przedmiotowej inwestycji wraz z wdrożeniem planowanego programu. W kalkulacji przychodów należy uwzględnić wszystkie generowane przychody.

6.4. Prognoza kosztów eksploatacyjnych

Zmianę kosztów operacyjnych inwestora wywołanych przedsięwzięciem należy przedstawić na podstawie kalkulacji różnicy w kosztach pomiędzy wariantem realizacji przedsięwzięcia a wariantem bazowym (zaniechania przedsięwzięcia). W celu wyznaczenia zmiany kosztów należy określić prognozę kosztów przy założeniu zaniechania inwestycji oraz prognozę kosztów przy założeniu jej realizacji. Różnica w kosztach pomiędzy tymi planami powinna wynikać wyłącznie z programów związanych z realizacją inwestycji.

Koszty należy przedstawić wg klasyfikacji kosztów rodzajowych wraz z przedstawieniem przyjętych założeń.

Należy również przedstawić plan remontów na cały okres eksploatacji. Remonty bieżące powinny zostać uwzględnione w rachunku wyników w kosztach materiałów i surowców i usług obcych.

Należy także przedstawić uproszczoną kalkulację planu amortyzacji.

6.5. Rachunek zysków i strat

Rachunek wyników należy przygotować zgodnie z definicjami określonymi w ustawie o rachunkowości (minimum grupy główne). W rachunku wyników należy ująć wyłącznie zmianę poszczególnych wielkości wywołanych projektem (różnica między stanem po realizacji przedsięwzięcia i wariantem bazowym).

6.6. Rachunek przepływów pieniężnych inwestora w okresie realizacji i eksploatacji inwestycji

Rachunek należy przeprowadzić zgodnie z definicjami i formatami (minimum grupy główne) zawartymi w obowiązującej ustawie o rachunkowości. Rachunek służy zbadaniu płynności inwestora w zakresie analizowanej usługi. W przypadku ujemnych przepływów w którymkolwiek roku realizacji lub eksploatacji należy wyjaśnić źródła pokrycia deficytu. Przepływy powinny zawierać zmiany zapotrzebowania na kapitał obrotowy.

6.7. Zmiana przepływów pieniężnych wywołanych realizacją przedsięwzięcia

W punkcie tym należy określić różnicowe przepływy pieniężne dla inwestora, które powstają w wyniku realizacji przedsięwzięcia. Zakładamy więc, że bez realizacji przedsięwzięcia wnioskująca instytucja osiągałaby w latach następnych zarówno przychody ze sprzedaży, jak i koszty eksploatacji analogiczne do wariantu bazowego (zazwyczaj stanu aktualnego).

Należy uwzględnić nakłady inwestycyjne zgodnie z punktem 6.1.

W analizie należy uwzględnić koszty utraconych korzyści (przed, po) – np. budowa obiektu na gruncie, który był dotychczas dzierżawiony – stratę należy wówczas uwzględnić w przepływach.

Na podstawie tych przepływów pieniężnych (różnicowych) należy wyznaczyć finansowe wskaźniki efektywności przedsięwzięcia i efektywności środków własnych, czyli IRR przedsięwzięcia i NPV przedsięwzięcia oraz FIRR finansową wewnętrzną stopę zwrotu środków własnych tzw. FIRR/K. W celu obliczenia wskaźników rentowności środków własnych salda ocenianych przepływów pieniężnych należy skorygować o zewnętrzne źródła finansowania inwestycji, czyli dotacje i kredyty (transze spłaty, odsetki).

Obliczenia wskaźników NPV należy wykonać przy stopie dyskonta 6% dla okresu użytkowania obiektu przyjętego jako 20 lat.

7. Analiza ekonomiczna

Analiza ekonomiczna powinna wykazać, jakie efekty dla społeczności lokalnej zostaną wygenerowane przez projekt i odnieść je do niezbędnych nakładów inwestycyjnych.

Jako podstawowy cel przyjęto zapewnienie porównywalności inwestycji. Ze względu na trudności z szacowaniem kosztów i korzyści w wartościach pieniężnych podano w niniejszym rozdziale propozycję obliczania miar efektów ekonomicznych, które pozwolą panelowi ekspertów dokonać oceny ekonomicznej inwestycji.

7.1. Obliczanie wskaźnika efektywności kosztowej

Wskaźnik efektywności kosztowej	=	Średnioroczna miara rezultatu/Średnioroczny koszt
--	----------	--

Średnioroczna miara rezultatu – osiąganego po realizacji całego przedsięwzięcia.

Efektywność budowy obiektów kubaturowych i innych w ramach Priorytetu III może być oceniana w płaszczyźnie ilościowej i jakościowej. Miarą rezultatu będzie liczba użytkowników korzystających z poprawy jakościowych, a także, a właściwie w szczególności planowana liczba nowych użytkowników.

Dlatego proponuje się następujący algorytm do obliczania miary rezultatu:

$$\text{Miara rezultatu} = \text{łączna planowana liczba użytkowników} * n + \text{liczba nowych użytkowników} * m$$

gdzie:

n, m – wagi, propozycja wartości 0,7; 0,3

Liczba nowych użytkowników zawiera się także w łącznej liczbie użytkowników

Średnioroczny koszt – obejmuje roczne koszty operacyjne po realizacji obiektu

Roczne koszty operacyjne (eksploatacyjne) – koszty generowane w wyniku realizacji projektu w okresie rocznym. Jest to więc zmiana kosztów wywołana realizacją projektu wraz z amortyzacją (zmiana w roku następnym po realizacji projektu). Amortyzacja stanowi odzwierciedlenie nakładów inwestycyjnych.

7.2. Opis i kwantyfikacja efektów społecznych inwestycji

W punkcie tym należy podać efekty społeczne realizacji inwestycji. W poprzednim rozdziale obliczono efektywność kosztową inwestycji, ale z punktu widzenia inwestora. W niniejszym punkcie należy wykazać korzyści innych podmiotów, w tym usługobiorców.

Specyfika inwestycji objętych zakresem niniejszych wytycznych wiąże się również z pewnymi celami społecznymi. Zakładając, że cel inwestycji jest stały należy określić koszty osiągnięcia celu przy najkorzystniejszym alternatywnym wariantie dla odbiorców usługi. Można zastosować w tym celu np. metody hedoniczne, metody kosztów podróży, metody deklarowanych preferencji. Większość z nich opiera się na wykorzystaniu tzw. „mądrości zbiorowej” społecznych uczestników. Można też zaproponować własne metody opracowane na podstawie racjonalnych i wiarygodnych przesłanek i danych wyjściowych.

Dla wielkości trudnych do wyrażenia w pieniądzu należy:

- wyszczególnić główne korzyści społeczne (rezultaty i oddziaływania);

- przypisać im określone wartości, ale nie koniecznie wyrażone w pieniądzu. Można zastosować dowolną jednostkę wartościującą zjawisko. Głównym kryterium wyboru jednostki powinna być wiarygodność wyrażanego efektu społecznego;
- uzasadnić przedstawione korzyści i metodologię szacunków. Wykazać związki przyczynowo-skutkowe osiągnięcia poszczególnych rezultatów i oddziaływań.

Należy także określić bezpośrednio miejsca pracy, które powstaną w wyniku realizacji inwestycji.

Należy określić prognozę liczby małych i średnich przedsiębiorstw jakie powstaną w wyniku realizacji przedsięwzięcia – jeśli taki związek logiczny istnieje.

Podobnie jak w analizie finansowej wszystkie parametry należy przedstawić jako zmianę względem wariantu bazowego (zaniechania inwestycji).

7.3. Analiza wskaźnikowa

Przykładowe wskaźniki:

Wskaźniki produktu:

Kubatura obiektu [m³]

Powierzchnia użytkowa [m²]

Liczba utworzonych lub zmodernizowanych stanowisk cumowniczych [szt.]

Wskaźniki efektywności produktu

Nakłady / Kubatura obiektu [PLN/m³]

Nakłady / Powierzchnia użytkowa [PLN/m²]

Nakłady / liczba stanowisk cumowniczych [[PLN/szt.]

Wskaźniki rezultatu:

Łączna liczba osób korzystających ze zbudowanego/zmodernizowanego/ obiektu [osoby]

Liczba nowych odbiorców usług [osoba]

Wskaźniki efektywności rezultatów

Nakłady / łączna liczba osób korzystających ze zbudowanego/zmodernizowanego/ obiektu [PLN/osoba]

Nakłady / liczba nowych odbiorców usług [PLN/osoba]

Wskaźniki oddziaływania

Poprawa konkurencyjności regionu (efekty z analizy kosztów i korzyści społecznych w okresie 3-5 lat po realizacji projektu)

Liczba utworzonych/utrzymanych miejsc pracy w okresie 3-5 lat po realizacji projektu

Wskaźniki oceny efektów oddziaływania:

Należy odnieść nakłady inwestycyjne do każdej trwałej korzyści społecznej.

8. Analiza oddziaływania na środowisko

W rozdziale należy określić wpływ projektu na środowisko, z uwzględnieniem wszystkich jego składowych – ziemia, powietrze, woda, rośliny, zwierzęta, ludzie oraz czynników oddziaływania (substancje szkodliwe, hałas, drgania i inne) – w okresie realizacji i eksploatacji inwestycji. Jeśli inwestycja wymaga przygotowania raportu oddziaływania na środowisko – należy zawrzeć jego streszczenie wraz z najważniejszymi wnioskami

9. Podsumowanie i wnioski

Rozdział powinien zawierać przedstawienie wniosków z poszczególnych analiz oraz przedstawienie rekomendacji dla inwestora dotyczących optymalnego sposobu realizacji inwestycji. Można pominąć ten rozdział załączając wszystkie informacje w Rozdziale Nr 1.

I